

Den Haag, 2 maart 2023

Kenmerk	L-23-007
Onderwerp	ATEX stand van zaken en NLA publicatie aangepaste 'Wijze van toezicht Mobiele apparaten'
Samenvatting	De ATEX-regelgeving is in 2020 aangescherpt voor het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX gevarenczones. De industrie is al geruime tijd in overleg met de NLA over de knelpunten die bedrijven ervaren bij de uitvoering en de wijze van toezicht. Dit heeft geleid tot de aanpassing door de NLA van het toezichtsdocument met (onder voorwaarden) meer ruimte voor maatwerk. Ook wordt ingegaan op vervolgstappen, met name de communicatie aan de achterban en het aanpassen van de ATEX Industriehandreiking.

Beste leden,

De industrie is reeds geruime tijd in overleg met de NLA over knelpunten die bedrijven ervaren bij de uitvoering van de ATEX-regelgeving en de wijze van toezicht op het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX gevarenczones. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het NLA toezichtsdocument met (**onder voorwaarden**) meer ruimte voor maatwerk in het geval er geen explosieveilige apparatuur beschikbaar is. Met name voor apparatuur die bij normaal gebruik geen effectieve ontstekingsbron vormen. Verwacht wordt dat dit een oplossing biedt voor bepaalde veelgebruikte apparatuur zoals NDO-apparatuur en accutool.

Deze ledeninformatie gaat in op de volgende onderwerpen:

1. Achtergrond
2. Aangepaste wijze van toezicht van de NLA op het gebruik van mobiele apparatuur.
3. Vervolgstappen: communicatie, aanpassen ATEX Industriehandreiking en evaluatie.

1. Achtergrond

De achtergrond wordt gegeven in een vorige VNCI ledeninformatie (L-22-016, mei 2022). Het Arbobesluit is in 2020 gewijzigd en naar aanleiding daarvan heeft de NLA in april 2021 een wijze van toezicht gepubliceerd voor het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX gevarenczones.

Bedrijven ervaren knelpunten bij de uitvoering. Naleving is niet altijd mogelijk en een aantal essentiële inspecties, die tijdens normaal bedrijf plaatsvonden, kan niet meer worden uitgevoerd omdat de juiste gecertificeerde apparatuur niet op de markt beschikbaar is. Deze knelpunten zijn besproken met de NLA en hebben geleid tot een aangepaste wijze van toezicht.

2. Aangepaste wijze van toezicht van de NLA op het gebruik van mobiele apparatuur in gebieden waar explosieve atmosferen kunnen heersen

De NLA heeft de aangepaste wijze van toezicht gepubliceerd op 2 maart 2023:

[*NLA publicatie 'Wijze van toezicht Mobiele apparatuur'*](#)

Middels deze aanpassing wordt binnen de huidige wettelijke kaders (tijdelijk) ruimte geboden in geval er geen explosieveilige apparatuur beschikbaar is (zoals bedoeld in het Warenwetbesluit explosieveilig materieel).

Dat kan bij uitzondering en alleen in gevarenzone 2 of 22. Op basis van een deskundige beoordeling van alle ontstekingsbronnen moet de gebruiker (laten) aantonen dat het normaal en storingsvrij gebruik van het desbetreffende (niet EX gekeurde) apparaat¹ niet kan leiden tot ontsteking van een explosieve atmosfeer. Aan deze uitzondering heeft de NLA een aantal voorwaarden verbonden (zie de aangepaste wijze van toezicht).

Verder heeft de NLA nadrukkelijk aangegeven dat de genoemde voorbeelden van bepaalde apparatuur in de NTA 7914 (zoals accutool en NDO apparatuur) door de NLA als informatief worden gezien. Dit betekent dat de NLA deze apparatuur niet wil uitsluiten van de beoordeling.

3. Vervolgstappen

3.1 Communicatie

Industriebranches zullen samen met de NLA deze aangepaste wijze van toezicht communiceren met de achterban (bijvoorbeeld via digitale webinars). De NLA wil hieraan een actieve bijdrage leveren. Een nader bericht hierover volgt.

3.2 Aanpassen ATEX Industriehandreiking

Afgesproken is dat de ATEX Industriehandreiking in lijn wordt gebracht met de aangepaste wijze van toezicht. Dit betekent dat in de Industriehandreiking een stap 5 wordt toegevoegd voor het gebruik van mobiele apparatuur die bij normaal gebruik geen effectieve ontstekingsbron vormen. Hierbij wordt opgenomen wat de daarbij behorende voorwaarden zijn.

Deze optie komt alleen in beeld wanneer niet kan worden voldaan aan de volgende uitgangspunten en maatregelen (stap 1 tot en met 4 uit de Industriehandreiking, zie Bijlage 1) :

1. Gebruik van gecertificeerde arbeidsmiddelen; of
2. Werken vanuit niet gevaarlijk gebied; of
3. Dezonerings; of
4. Zonereductie;

Met deze aanpassing wordt beoogd onder de gestelde voorwaarden werkzaamheden in een gevarenzone veilig te laten plaatsvinden, waarbij het stilleggen van de installaties voor aanvullende risico's kan zorgen.

---

¹ Het gaat hier om apparatuur met één of meerdere potentiële ontstekingsbronnen, die bij normaal gebruik geen effectieve ontstekingsbron vormen. In de NTA 7914:2022 wordt gesproken over een apparaat uit subgroep B.

Onderkend wordt dat het (explosie)veilig gebruik van bepaalde apparatuur, zoals NDO en accutool, een essentiële bijdrage levert aan het beheer en onderhoud van installaties en bijdraagt aan een gezonde en veilige werkplek.

De ATEX Industriehandreiking zal ook ingaan op deze voorbeelden.

3.3 Evaluatie van de werkwijze door NLA en industrie

Afgesproken is om de ervaringspraktijk te monitoren en deze te delen met elkaar.

Het betreft onder andere: goede praktijken, overzicht goedgekeurde en beschikbare EX apparatuur (gereedschappen, NDO apparatuur), gesignaleerde knelpunten en praktijkvragen.

Dit kan leiden tot nieuwe inzichten en mogelijk aanpassing van de wijze van toezicht of een voorstel tot beleid- en/of wetswijziging.

Uiterlijk binnen 2 jaar worden de uitgangspunten van de werkwijze geëvalueerd.

De Werkgroep Procesveiligheid van de VNCI houdt zich aanbevolen voor ervaringen met de ATEX-regelgeving, de aangepaste wijze van toezicht en de beschikbaarheid van apparatuur en werkwijzen voor werkzaamheden in ATEX zones.

Met vriendelijke groet,

Arjen Geukema

Senior beleidsmedewerker Veilig en Gezond Werken

geukema@vnci.nl

T: 06-28 473 065

Bijlage 1 : Stappenplan uit ATEX Industriehandreiking (februari 2021) voor gebruik van tijdelijke arbeidsmiddelen in ATEX gezoneerd gebied

